

Nr 15.

Ankom till Riksdagens kansli den 15 maj 1912 kl. 4 e. m.

*Andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande nr 15,
i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl.
Maj:t angående svenskt initiativ till samverkan mellan
de skandinaviska folken inom vissa områden.*

I en inom Andra kammaren väckt motion, nr 256, har herr Lindhagen hemställt, att Riksdagen ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte taga i öfvervägande, huruvida och i hvilken ordning initiativ från svensk sida lämpligen kan tagas i syfte att åstadkomma ett vänligt samråd mellan de skandinaviska folken om möjligheterna för en direkt samverkan dem emellan inom något eller några af ofvan angifna områden. *Motionen.*

Angående motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Vid 1911 års riksdag väcktes af herr Lindhagen en liknande motion, som, på hemställan af Andra kammarens femte tillfälliga utskott, af kammaren afslogs. I utlåtandet öfver denna motion upptogs till detaljbehandling de i motionen berörda spörsmålen, som voro i hufvudsak desamma som i nu förevarande motion, och får utskottet ansluta sig till den uppfattning, som i de olika ämnena i detta utlåtande kom till uttryck. *Utskottet.*

Angående några af dessa ämnen har utskottet redan i utlåtanden öfver andra motioner varit i tillfälle att yttra sig, nämligen beträffande gemensam skandinavisk civillagstiftning och delvis beträffande samarbete i utrikespolitiken. I den senare frågan får utskottet ytterligare anföras, att gemensam utrikes representation för närvarande utom i enstaka undantagsfall ej torde vara eftersträfvansvärd. Gemensamt uppträdande af de tre nordiska ländernas representanter hos främmande makter däremot torde redan nu i sådana frågor, i hvilka ett gemensamt uppträdande anses

önskvärdt eller påkalladt, försiggå på grund af instruktioner, som de svenska representanterna erhålla att handla i samråd med sina danska eller norska kolleger, men någon allmän regel om sådan gemensamhet i uppträdandet torde icke kunna fastslås. Hvad vidare beträffar gemensamt och enhetligt uppträdande utåt i fråga om civil internationell lagstiftning och ekonomisk samfärdsel, så är det lika själfallet, som det är för de tre länderna fördelaktigt, att dessas ombud, då så kan anses lämpligt, på de internationella kongresser, där sådan lagstiftning förberedes, liksom på de konferenser, där frågor, som röra den ekonomiska samfärdseln folken emellan, afhandlas, gå fram gemensamt eller åtminstone ha samma önskemål att framställa.

Samarbetet på det ekonomiska området försiggår ju alltjämt i ganska stor utsträckning, där detta är till ländernas ömsesidiga fördel, och torde det för detta samarbets egen skull vara bäst, att icke statsmakterna för närvarande här ingripa. Detta samarbete tillgodoses helt säkert bäst, om det sker mellan enskilda korporationer och föreningar etc. Den i detta sammanhang i motionen omnämnda frågan om ett gemensamt uppträdande i tullpolitiken, eventuellt åstadkommande af en tullunion mellan de tre nordiska länderna, är ju af gammalt datum och har vid upprepade tillfällen ingående afhandlats på kongresser och inom föreningar i de olika länderna. Det torde dock kunna ifrågasättas, huruvida denna tanke inom den närmaste framtiden kan praktiskt realiseras, sedan under de senaste decennierna de skandinaviska länderna i tullpolitiskt hänseende gått på så olika linjer.

Äfven på den andliga kulturens område är samfärdseln mellan de skandinaviska länderna mycket omfattande, och ett rikt utbyte äger här rum. Detta är ju en helt naturlig följd af de tre folkens stamfränskap, som torde jämte gemensamhet i intressen äfven här vara en borgen för, att man ej behöfver befara någon tillbakagång i detta hänseende. Att emellertid här ingripa och söka reglera denna samfärdsel genom att införa en efter enahanda hufvudgrunder ordnad och planlagd undervisning i skolorna och universiteten synes ej vara lämpligt med hänsyn till de dock i åtskilliga afseenden olikartade förhållandena i de olika länderna.

De i motionen framförda önskemålen synas till större delen vara af den art, att deras främjande är till gagn för de nordiska folken hvart för sig och gemensamt, och det är att hoppas, att de, på hvilka det ankommer, skola inse betydelsen af dessa syften och efter förmåga arbeta för deras förverkligande i allt större utsträckning. Om tanken på skandinaviskt samarbete af här berörd art sålunda är värd all sympati, torde ett initia-

tiv från Riksdagens sida icke för närvarande vara påkalladt utöfver hvad redan skett.

Utskottet hemställer alltså,

att ifrågavarande motion icke måtte föranleda till någon Andra kammarens åtgärd.

Stockholm den 14 maj 1912.

På utskottets vägnar:

ERNST LILJEDAHL.
